

Afstånd ifrån ett visst gifvet ställe; väg, rymd till ett visst ställe. *Stå, vara, lägga på långt, nära h. ifrån ett ställe. Se på långt h., äfv. (fig.) motse i en aflägsen framtid, t. ex.: se sin lycka på långt h. Det är ett långt h. dit. Det är för långt h. att gå för honom. (Fig.) Slågt på långt h., aflägsen slågt. — 7) Ställe på längre eller kortare afstånd ifrån ett visst ifrågarörande. Hafva sitt arbetsfolk på flera h. Det kom folk ifrån alla h. och kanter. På, från alla h. höres klagan. Det klagas ifrån flera h. — Syn. Sida, Kant, Väderstreck. — 8) (i jägarspråket) a) Lagom afstånd att kunna träffas af skott. Haren var inom, i, utom h. Få ett djur inom h. Stå, ställa sig i h. för haren, på ett ställe, der man kan träffa honom med skott. Hafva godt h. på en fågel, ett djur, vara tillräckligt nära, för att skottet med lätthet kan hinna dem. Bössan drifver långa h., skjutet långt. Få, ha h. på ett djur, komma, vara det så nära, att det kan träffas af bössan. — Syn. Skotthåll. — b) Ställe, som skytten väljer, eller der han blir posterad, för att invänta djurets ankomst. Stå i h. Springa i h. — c) Den stationära fördelningen af skallfolket, hvilka vid björnskall invänta björnen. — 9) (fam.) Varaktighet. Det är godt h. i det tyget. — 10) H. ell. H. och styng, sjukdom, då bröstets hinnor äro inflammerade, den sjuke har feber och känner liksom styng i lifvet för hvarje djupare andetag. H. i sidan, känsla liksom af styng i sidan.*

HÅLL! int. Se Hålla, v. n. bem. 1.

HÅLLA, v. a. 5. Indik. pres. sing. Håller; pl. Hålla. Impf. sing. Höll; pl. Höllo. Imper. sing. Håll! pl. Hållen! Impf. konj. Hölle. Sup. Hållit. Part. akt. Hållande; part. pass. Hållen. 1) Hafva i handen, emellan händerna; med handen eller händerna uppbära. H. något i handen. H. hvarandra i handen. H. någon vid handen, hålla dess hand. H. någon i famnen. H. någon under armen, hålla sin arm under hans. H. ett barn vid dopet. Han håller pennan illa, när han skriver. H. något för, öfver elden. H. näsduken för ögonen, för ansigtet. H. en paraply öfver sig. (Genom ellipsis) H. (handen) för näsan, ögonen, örnen, munnen. H. något emot solen, dagern, så att solen, dagern faller derpå. H. ett klädesprof emot ett annat, hålla dem bredvid hvarandra, för att jemföra dem. — H. fast, se Fasthålla. — H. i, hålla händerna om, fasthålla. — H. igen, hålla tillsluten, stängd, t. ex.: H. igen en dörr, ögonen. — H. ihóp, hålla sluten, sammanfogad, förenad, tillsammans, bredvid hvar ett annat, t. ex.: H. ihóp ögonen, händerna, fingrarna. (Fig.) H. ihóp, jemföra. — H. fram, ned, se Framhålla, Nedhålla. — H. om, hafva handen, händerna eller armarna slutna om något. — H. upp, hålla upplyftad, i höjden. — H. út, se Uthålla. — (Fig.) H. hand öfver, vaka öfver, tillse, att något iakttages. H. i tygeln, hindra att öfvertråda pligt, hindra ens våldsamma lynne, begär, åtrå, lystnad, passion o. s. v. att utbryta. — 2) Återhålla, kvarhålla, hämma, hindra. H. andan. H. sitt vatten. Hvad håller mig här? H. någon emot väggen. H. någon fångslad, instängd, i fångelse. H. munnen, afhålla sig ifrån att tala. H. vid sängen, nödga att ligga till sängs, t. ex.: Sjukdomen håller honom vid sängen. — H. ifrån, afhålla, hindra ifrån, t. ex.: H. någon ifrån brännvin. H. ifrån sig, hindra att nalkas sin person; äfv. nödga att iakttaga

tillbörlig aktning. — H. igen, återhålla, tillbaka-hålla. — H. inne, hindra att gå ut; se f. ö. Innehålla. — H. ned, kvarhålla nere, t. ex.: Lägg en sten på, för att h. ned det. — H. kvar, tillbåka, ändan, se Quarhålla, &c. — H. till, se Tillhålla. — H. út, utdraga, förlänga, t. ex.: H. út en ton. — H. ute, se Utehålla. — Syn. Se Återhålla. — 3) (i fråga om mått, mål och vigt) Rymma, innehålla, väga. Flaskan håller två kannor. Gäddan håller 6 marker. En tunna håller 60 kannor. En fot håller 12 tum. En mark håller 32 lod. Det stycket håller 20 alnar. Den maten håller 20 lod silfver på centnern. — 4) Underhålla, gifva uppehälle, nära. H. hofmästare, betjenter. H. någon med kläder och föda. H. en flicka. H. sin son i skola, vid akademien. H. soldat, bestrida kostnaderna för honom. H. soldater under vapen, i fält. — 5) Bekosta sig. H. hästar och vagn. H. en tidning. — 6) Göra, att någon eller något bibehålles i ett visst tillstånd; bemöta. H. en dörr stängd. H. fönstren öppna. H. en sjuk varm. H. någon snygg, hel och ren. H. någon väl, illa, väl, illa bemöta. H. någon kort, strängt. H. någon i teång, i ovissheit, i respekt, i villfarelse. — H. upp, hålla öppen, öppna, t. ex.: H. upp munnen. — 7) Bestrida kostnaderna för eller föranstalta någon enskilt ell. offentlig samling af folk i och för något visst ändamål. H. kalas, bröllop, graföl, bal, öppen taffel. H. riksdag, kyrkomöte, råd, konselj, sammankomst. — 8) Utföra någon offentlig förrettning eller handling. H. ting, session, mönstring, föreläsningar, disputation. H. ett tal, en predikan. H. gudstjenst, messa. H. vakt. — 9) Hafva ett visst ställe, der något yrke, någon näringsrörelse bedrivnes. H. skola. H. bod, skobod, värdshus, schweizeri. H. spelhus. (Absolut) Han håller väl, illa, har god, dålig mat. — 10) Följa, kvarblifva vid. H. rätta vägen, farleden. — 11) Bibehålla, vidmakthålla, underhålla. H. jemna steg med någon. H. stånd, försvara sig, göra motstånd. H. fred. H. färg, ej förlora färgen; (fig.) h. färgen, ej mista fatningen, ej låta sig bekomma, ej låtsa om. H. vänskap med någon. H. något hemligt. H. vid lag, i stånd. H. vid makt, se Vidmakthålla. H. basen, diskanten, sjunga dem. — 12) Iakttaga, uppfylla. H. Guds bud. H. lagen. H. fasta, diet. H. sitt löfte. sitt ord. H. ett af-tal, en öfverenskommelse. H. mer än man lofvat. — Syn. Se Iakttaga. — 13) Bestå vid, utstå med. H. profvet. H. sjön, i stormväder, då andra fartyg söka hamn, fortfara med seglingen. — 14) Hafva visst pris åsatt å vara eller annan sak, som är till salu. H. högt, lågt. Jag skulle väl vilja köpa hans hus, men han håller det för högt. — 15) (med för) Anse. H. någon för sin vän. H. något för en ära, en skam. H. för godt, nyttigt, rådligt. — H. för ell. före, se under v. n. — 16) H. förekommer i åtskilliga talesätt och uttryck, som svårligen kunna hänföras till någon af förestående bemärkelser, t. ex.: H. bok öfver något, anteckna något i räkenskapsbok, t. ex.: H. bok öfver utgifter och inkomster. H. förteckning på, hafva en förteckning, hvari något antecknas. H. styr på, nödga att iakttaga pligt, ordning, o. s. v. H. fältet (om trupper), vara i fält, i stånd att strida med fienden. (Sjöt.) H. kurs, styra i någon viss direktion. H. loven, bibehålla sitt läge i lovert om ett föremål. H. vad ell. blott h., slå vad;